

**INTERVJU DARIJA
KISIĆ TEPAVČEVIĆ**

NEMA ČAROBNE
FORMULE, CEO
SVET, KAO I MI,
ČEKA VAKCINU

MNOGO JE I DALJE NEPOZNANICA KOJE SE ODNOSI, PRE SVEGA, I NA DUŽINU IMUNITETA NAKON PRELEŽANE BOLESTI, NA DUŽINU OPSTANKA VIRUSA U SPOLJAŠNJOJ SREDINI...

DARIJA KISIĆ TEPAVČEVIĆ

MINISTARKA RADA, ZAPOSŁAVANJA, BORAČKIH I SOCIJALNH PITANJA

Imunitet u Srbiji steklo 20 odsto ljudi, nije dovoljno za zaustavljanje epidemije

IVANA MASTILOVIĆ JASNIĆ

“Da i da”, odgovara kratko Darija Kisić Tepavčević, ministarka rada, zapošļavanja, boračkih i socijalnh pitanja, na pitanje “Blica” da li bi vakcinisala sebe i članove svoje porodice ukoliko bi se u skorije vreme u Srbiji pojavila vakcina protiv korone.

ZA NJU NEMA DILEME TREBA li da se vakciniše, a na pitanje kada vakcinu mogu očekivati građani Srbije, kaže:

- Naša zemlja je od početka bila u pregovorima sa svim vodećim kompanijama u svetu koje proizvode vakcine. Još uvek nijedna vakcina nije registrovana u zemlji porekla, ali se nalaze u završnim fazama ove procedure i ono što je sigurno jeste da će vakcina u našoj zemlji biti u primeni kada se registruje u zemlji porekla, kada se pokaže da je bezbedna i efikasna i kada prođe sve potrebne procedure u našoj Agenciji za lekove i medicinska sredstva i dobije sve potrebne sertifikate da je bezbedna za upotrebu u našoj populaciji.

Ovih dana imamo konstantan rast

NAŠE GLAVNO ORUŽJE JE I DALJE DA SE PONAŠAMO ODGOVORNO I SAVESNO I TO NEĆE IMATI ALTERNATIVU NI KADA VAKCINA BUDE U MASOVNOJ UPOTREBI

zaraženih i više desetina umrlih. Kakva će situacija biti u danima pred nama? Hoće li korona nastaviti da divlja?

- Nalazimo se u periodu godine kada je sezona respiratornih infekcija i kada je najlakše njihovo prenošenje. Korona virus koji izaziva bolest Covid 19 pokazao se kao veliki neprijatelj čovečanstvu. Prošlo je više od godinu dana otkad nam je ovaj virus poznat, a porast učestalosti obolevanja i umiranja uzrokovan ovom infekcijom beleži se širom sveta. Prošle godine u ovo doba SARS-Kov-2 je bio ograničen samo na područje Kine, a sada praktično nema dela sveta gde ovaj virus nije unesen. Ovaj virus se prenosi najlakšim putem prenosa, tj. kapličnim putem pa lagano pronade put do osetljive osobe čim za to ima uslova.

U prvom talasu imali smo mnogo niže brojke, ali oštrije mere. Koja je logika?

- Vanredno stanje u Srbiji bilo je uvedeno u martu, iako je tada bilo manje zaraženih u apsolutnim brojevima nego sada, zato što tada niko nije bio spreman za prvi talas Covida 19. Na samom početku ceo svet je bio iznenađen ovim virusom i niko nije bio pripremljen. Virus se brzo širio, a mi smo bili među poslednjim zemljama Evrope gde je virus ušao. Zbog toga smo mogli da vidimo iskustva drugih zemalja, a posebno u Italiji i Španiji, gde su kapaciteti bili premali. Prvi talas korone se širio kao cunami i mi smo hteli da razvučemo epidemiološku krivu.

Imali smo restriktivne mere, ali u tom periodu nismo sedeli skrštenih ruku. U međuvremenu, nabavili smo hiljade novih respiratora, stotine hiljada testova, izgradili nove laboratorije, pokrenuli izgradnju novih bolnica, oformili privremene bolnice i višestruko na taj način povećali kapacitet našeg zdravstvenog sistema u borbi protiv te bolesti. U ovom restriktivnom periodu uspešli smo da sačuvamo naše najstarije sugrađane, koji su imali najveću učestalost obolevanja i umiranja u drugim zemljama. Naši najstariji sugrađani su i nakon vanrednog stanja zadržali zdrave obrasce ponašanja, pridržavaju se svih preventivnih mera,

tako da su oni i dalje najmanje zastupljeni u ukupnoj strukturi obolevanja. Recimo, u ovom poslednjem talasu više od 85 odsto svih obolelih je u uzrastu do 60 godina.

Nije tajna da postoje nesuglasice na relaciji struka (lekari, epidemiolozi) - pravnici i da često ne prođu baš svi predlozi koje lekari iznesu na Kriznom štabu. Kakav je vaš lični stav? Da li mere treba da budu oštrije i da li je možda trebalo ranije da ih uvedemo?

- Često govorim da smo dosadili ljudima jer mesecima govorimo isto, a to je da nošenje maske, fizička distanca i izbegavanje okupljanja ostaju i dalje ključne mere protiv korona virusa i u tome smo svi saglasni. Nema čarobne formule, ceo svet, kao i mi, čeka vakcinu.

Ako ovaj treći pik uporedite sa prethodna dva, šta zapažate što mi laici ne možemo da vidimo?

- Ono što je specifično sa ovim poslednjim pikom i poslednjim naletom korona virusa jeste da se nalazimo sada u sezoni respiratornih infekcija. Prethodne godine u ovom periodu korona virus bio je ograničen samo na Kinu i u većinu zemalja je ušao kada je sezona respiratornih infekcija jenjavala. Znamo da je kod nas ušao 6. marta, kada je sezona gripa već polako počela da jenjava. U ovom poslednjem naletu korona virusa specifično je to da je virus sada u mnogim populacijama, a imamo sve uslove za njegovo masovno prenošenje. Virus se ponaša uvek isto, nalazi put do osetljivih osoba, ali jedina specifičnost sada jeste da je prisutan u populacijama u momentu kada je njegovo najlakše prenošenje.

Pre mesec dana ste položili zakletvu i preuzeli resor rada, zapošļavanja, boračkih i socijalnh pitanja. Kako vam izgleda prvi mesec, kakvu situaciju u Ministarstvu ste zatekli?

- Velika mi je čast što sam deo Vlade Repu-

blike Srbije i što mi je ukazano poverenje da budem deo tima koji će raditi na dobrobit svih građana. Takođe, svesna sam da je ministarsko mesto i velika obaveza, kao i odgovornost. Formirali smo tim ljudi koji, osim stručnih kompetencija, ima veliku energiju i entuzijazam. Nadam se da će nam ova pozitivna radna atmosfera dati snage da istrajemo u svim izazovima koje nas očekuju. Zacrtili smo jasne ciljeve za naredni period i odlučno krenuli u borbu za njihovu realizaciju. Nastavili smo kontinuitet aktivnosti koje su započete u prethodnom vremenskom periodu, ali i inicirali nove. Mi smo tu zbog građana i naša dužnost i obaveza je da budemo u funkciji poboljšanja njihove opšte dobrobiti i kvaliteta života. Nadam se da će naši rezultati u narednom periodu govoriti sve sami za sebe. Živimo u teškom vremenu, vremenu u kojoj jedna zarazna bolest ima veliki uticaj na naše živote, i to ne samo kroz zdravstvene aspekte nego i ekonomske i socijalne. Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja ima širok spektar oblasti u svojoj nadležnosti, a država je upravo našem ministarstvu poverila najosetljivije kategorije stanovništva. To je velika odgovornost. Kreiranje zakonskog okvira za sprovođenje planiranih aktivnosti je neophodan i veoma važan korak. U vezi sa tim, u narednom periodu naše ministarstvo izaći će sa nacrtima zakona koji se tiču socijalne karte, kao i sezonskog zapošljavanja. Planiram i čitav niz aktivnosti koje će se odnositi na različite vrste podrške i olakšica socijalno najugroženijim i najosetljivijim kategorijama stanovništva.

Zamera vam se da ste se pojavili kao deo Kriznog štaba, nestranački i nepolitički, a da ste potom počeli da dajete političke izjave i vrlo brzo ste ušli u vladu. Kako to komentariše?

- Pošast koja nas je snašla, ne samo Srbiju već ceo svet, ne poznaje ni vlade, ni političke stran-

KORONA I NEZAPOSLENOST

Kako se epidemija korone odrazila na nezaposlenost u Srbiji, šta kaže statistika? Činjenica je da kriza izaziva i velike posledice na ekonomiju.

- Pandemija korona virusa promenila je svet u svakom smislu. Mere koje je Vlada donela prateći ekonomsku situaciju očuvale su radna mesta. Prema evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, od početka pandemije do danas evidentirano je ukupno 44.105 lica kojima je prestao radni odnos, a koja su podnela zahtev za novčanu naknadu zbog gubitka posla. Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje, prosečan broj ovih lica čak je i manji na mesečnom nivou u odnosu na isti period prethodne godine. Procenat nezaposlenosti je 7,3 odsto, što je najmanje dosad. Antikrizne mere koje je propisala Vlada Republike Srbije zaustavile su masovno otpuštanje, jer je država pomogla isplate zarada za preko milion zaposlenih.

Šta danas, godinu dana nakon što se korona pojavila, znamo o virusu?

- Za ovih godinu dana smo mnogo naučili o virusu, znamo ko je njegov rezervoar, znamo na koji način se prenosi, ono što je najbitnije znamo kako da opštim merama prevencije sprečimo da se inficiramo. Mnogo je i dalje nepoznanica koje se odnose pre svega i na dužinu imuniteta nakon preležane bolesti, na dužinu opstanka virusa u spoljašnjoj sredini, ali suština je da je pokazano da pridržavanje opštih mera prevencije, odnosno održavanje fizičke distance i nošenje maske je nešto što spašava život. Podaci govore da je nešto više od 20 odsto ljudi u našoj populaciji steklo imunitet, to jeste u granicama očekivanog, ali taj stepen kolektivnog imuniteta nije dovoljan da bi sprečio epidemijsko širenje bolesti. Istraživanja pokazuju da stepen kolektivnog imuniteta treba da je između 60 i 70 odsto da zaustavi epidemijsko širenje bolesti. Do široke upotrebe vakcine ne možemo očekivati dostizanje ovako visokog nivoa kolektivnog imuniteta, tako da je naše glavno oružje i dalje da se ponašamo odgovorno i savesno i to neće imati alternativu ni kada vakcina bude u masovnoj upotrebi.

ISTRAŽIVANJA POKAZUJU DA STEPEN KOLEKTIVNOG IMUNITETA TREBA DA JE IZMEĐU 60 I 70 ODSTO DA ZAUSTAVI EPIDEMIJSKO ŠIRENJE BOLESTI

ke, ne pravi razliku u nacionalnoj pripadnosti, starosnoj dobi, verskom opredeljenju. Moja je obaveza, kao doktora, a sada i kao člana Vlade da dam sve od sebe da svojim znanjem i iskustvom pomognem sada kada je najpotrebnije. I to je jedino čega se držim.

Tokom prvog talasa korone imali smo ozbiljan problem u nekoliko starijih domova. Kakva je trenutna situacija. Broj zaraženih dramatično je skočio. Da li su najstariji u ovim ustanovama ugroženi?

- Na samom početku pandemije smo naglašavali da su stariji sugrađani najugroženiji. Tokom ovih osam meseci, oni su pokazali veliku odgovornost, samodisciplinu i poštovanje svih propisanih i preporučenih mera koje je iznosio Krizni štab, kao i Vlada Republike Srbije. Veoma sam im zahvalna na tome. Svi treba da se ugledamo na njih.

Porast učestalosti obolevanja od Covida 19 u Srbiji, koji se registruje poslednjih nedelja, odrazio se i na porast učestalosti ovog oboljenja i među korisnicima ustanova socijalne zaštite. Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja sprovodi zato dodatne mere zaštite kako bi se smanjio rizik unosa infekcije među korisnike. Ponosna sam na sve zaposlene u ustanovama socijalne zaštite koji su potpuno posvećeni svom pozivu i poslu koji obavljaju. Ima divnih primera poštovanog rada zaposlenih kojima je zaštita zdravlja i života korisnika ustanova prioritet, koji praktično u njima žive otkad je ova pandemija počela. Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja iniciralo je da i zaposleni u ustanovama socijalne zaštite dobiju jednokratnu materijalnu pomoć u iznosu od 10.000 dinara, što je Vlada Srbije i odobrila. Iako smo svesni da je to tek kap u moru, i na ovaj način smo želeli da im pružimo podršku i da im damo do znanja da smo ponosni i da mislimo na njih.